

Основні умови психічного
розвитку раннього,
дошкільного та шкільного
віку

Підготували
Студентки І курсу
Групи М-11
Шумейко Аліна
Смірнова Наталія

Викладач: Пойда Л.В

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ - галузь психологічної науки, що вивчає закономірності етапів психічного розвитку та формування особистості протягом онтогенезу людини від народження до старості.

Структура вікової психології:

- психологія пренатального періоду;
- дитяча психологія;
- психологія молодшого школяра;
- психологія підлітка;
- психологія ранньої юності;
- психологія дорослості;
- геронтопсихологія.

Педагогічна психологія (засновник К.Д.Ушинський (1823-1871))

Педагогічна психологія вивчає психологічні проблеми навчання і виховання, закономірності процесу засвоєння людиною соціального досвіду в умовах навчально-виховного процесу і диференціюється на кілька галузей знань:

- психологія навчання;
- психологія виховання;
- психологія учителя.

Психо-соціальна концепція періодизації розвитку особистості (за теорією Еріксона)

Стадія	Назва стадії розвитку	Вік
I	дитинство	До 1 року
II	ранній вік	1-3 роки
III	дошкільний вік	3-6 років
IV	шкільний вік	6-11 років
V	юнацький вік	11-20 років
VI	молодість	20-25 років
VII	зрілість	До 60 років
VIII	старість	Після 60 років

Новонародженість

Виховання зводиться в основному до *фізичного розвитку дитини і піклування про її здоров'я.*

Важливим завданням є *створення умов для активного функціонування органів чуття*, що забезпечує розвиток нервової системи, мозку.

Немовлячий період

- виховуючий, освітній, навчаючий вплив здійснюють на дитину дії з предметами, спілкування з дорослими;
- завдання виховання полягає в забезпеченні можливості всіх пізнавальних процесів.

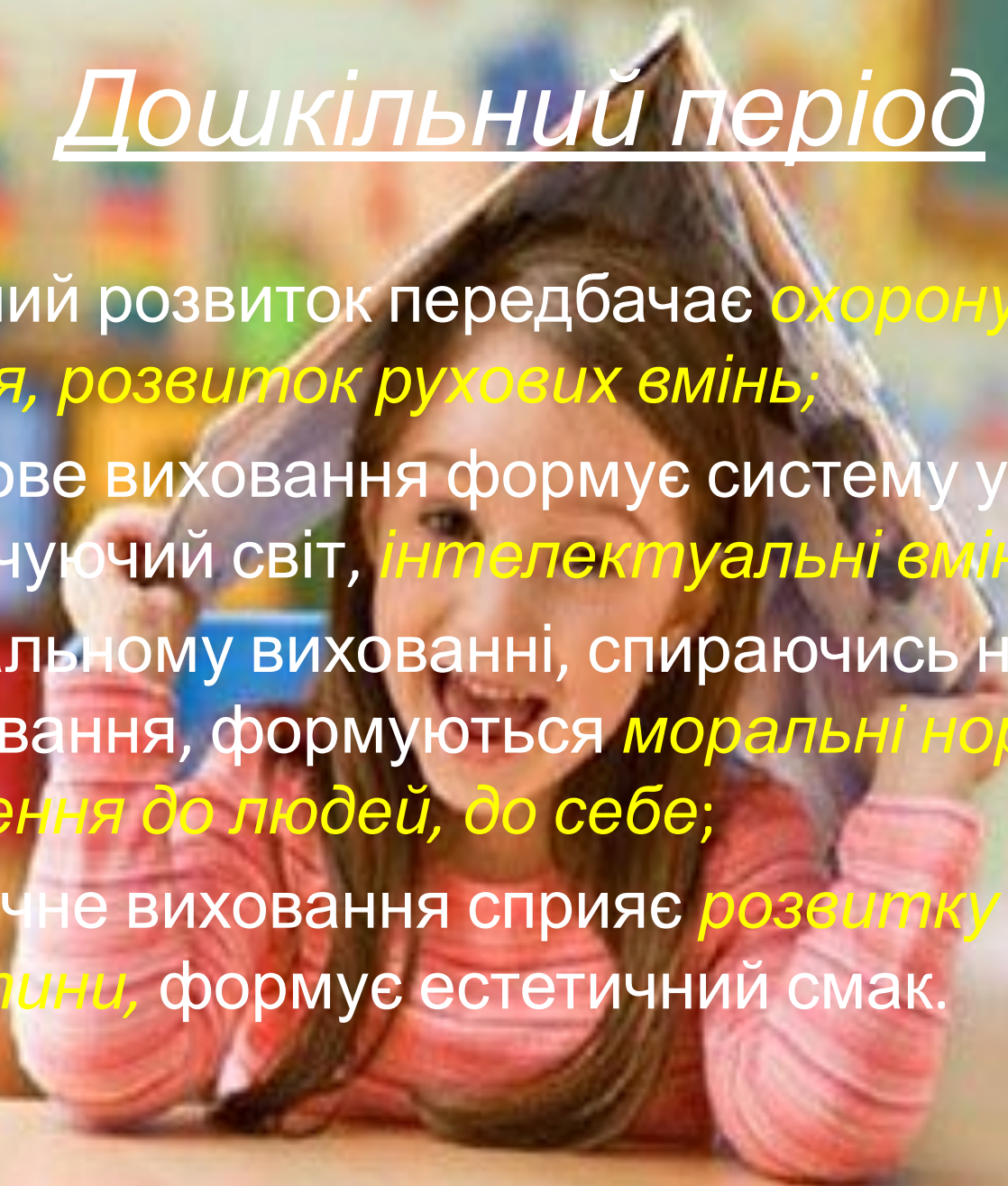
Раннє дитинство

Від виховання залежить **засвоєння моральних норм, вимог**, якими оволодіває дитина;

Завдання - забезпечити **різносторонню діяльність, різноманітні форми спілкування**, що сприяє розвитку самостійності.

Дошкільний період

- фізичний розвиток передбачає **охорону здоров'я, розвиток рухових вмінь**;
- розумове виховання формує систему уявлень про оточуючий світ, **інтелектуальні вміння**;
- в моральному вихованні, спираючись на наслідування, формуються **моральні норми, відношення до людей, до себе**;
- естетичне виховання сприяє **розвитку творчих сил дитини**, формує естетичний смак.

Провідна діяльність у молодшому шкільному віці - навчальна. Основні потреби привносяться з періоду дошкільного дитинства, а саме:

- зберігається потреба у грі, особливість якої в цей період полягає в тому, що дитина може грати саму себе, прагнучи до позиції, що не вдається в реальності (наприклад, роль «хорошого» учня, якщо в дійсності все навпаки);
- зберігається потреба в русі, що часто заважає на уроках; теж, необхідно організовувати у школі відпочинок молодших школярів, щоб на зміні вони «не вимотали» себе, наприклад, нестримною біганиною;

- як одна з провідних зберігається потреба в зовнішніх враженнях, що претвориться в пізнавальну активність дитини;
- потреба у спілкуванні, безпосередньо пов'язана з навчальною діяльністю.

Основні новоутворювання данного вікового періоду пов'язані з подальшим розвитком і вдосконаленням довільності дій, тобто самоконтролем, виникненням рефлексів та внутрішньої мови.

Особливості мислення

- Переважає наочно-образне мислення з елементами абстракції;
- Іде подальший розвиток внутрішнього плану дій;
- До кінця періоду доступне усвідомлення своїх власних розумових операцій, що надають допомогу в самоконтролі.
- Розвитку мислення сприяє міркування вголос.

Емоційна сфера

- У цілому період молодшого шкільного віку - це період підвищеної емоційності, що трохи знижується до третього класу. У цьому віці дитина все може усвідомлювати й контролювати свої емоційні стани, наприклад, хвилювання, гнів і т. д. (це, звичайно, не повний, а частковий контроль). У молодшому шкільному віці спостерігається досить чітка диференціація почуттів (естетичні, моральні, інтелектуальні й ін.).
- У цей же період для дітей характерні вразливість і сугестивність. Розвиваються волюві якості дитини: довільність витримки (наприклад, дитина може підкорятись розпорядку), наполегливість.

Навчання молодшого школяра

- Насамперед варто помітити, що основними труднощами для дітей, які поступили у школу, є режим, нові відносини та вимоги. У період адаптації важливо використовувати додаткові моральні стимули до навчання (похвалу, заохочення тощо) і по можливості звести до мінімуму покарання.
- Особливістю навчання молодших школярів є необхідність включення в навчальну діяльність ігор (дидактичних, предметних, спортивних та ін.).

Можливі труднощі при навчанні

- Іноді в початковій школі в дітей можуть виникати проблеми при навчанні читання та письма, особливо це стосується шестирічок. З одного боку, це можна пояснити тим, що їх периферична нервова система не підготовлена до виконання таких інтелектуальних задач, як читання і лист.

- Ще один аспект психологічних труднощів, пов'язаних із навчанням читанню: дитині важко відразу починати читати вголос, а саме така практика існує у школі. Помітимо, що при цьому дитина має: читати правильно, виразно й бажано швидше; устигати усвідомити зміст прочитаного; розуміти та переживати, що її читання цілком контролюється ззовні і що кожна помилка буде помічена й оцінена.

Основні принципи індивідуальної допомоги дитині у школі та вдома

- 1. Допомога повинна здійснюватись у поточній ситуації, наприклад, при виконанні завдання додому, щоб підтримувати мотивацію дитини.
- 2. Давати дитині відчувати любов незалежно від шкільних успіхів.
- 3. Обмежити час занять до півтори годин, але проводити їх з повною віддачею.
- 4. Виключити оцінні висловлення.
- 5. Ураховувати природні темпи дитини.
- 6. Розвивати усне мовлення й максимально використовувати розумову енергію дитини. Для цього дорослий повинен узяти на себе «чорнову» роботу, наприклад, писати завдання за дитину, дозволяючи їй тим самим сконцентрувати сили на рішенні задачі в умі.
- 7. Необхідно включити в навчання елементи гри.

Психічний розвиток підлітків

- **Підлітковий вік триває з 10 (11) до 15 років.**
- Підлітковий період охоплює навчання в основній школі (5-9 класи) і знаменує собою суттєві зрушення суб'єкта в напрямку дорослішання. Даний вік характеризується бурхливими, але нерівномірними темпами зростання організму та фізіологічними змінами.

- Наступ підліткового віку зі всією очевидністю виявляється в різкому змужнінні організму, раптовому збільшенні зростання і розвитку вторинних сексуальних ознак. У дівчаток цей процес починається приблизно на 2 роки раніше і триває протягом більш короткого часу (3-4 роки), ніж у хлопчиків (4-5 років). Цей вік вважається періодом вираженого збільшення сексуальних бажань і сексуальної енергії, особливо у хлопчиків.

Психологія дорослої людини

- Зрілість - найтриваліший для більшості людей період життя. Його верхню межу різні автори визначають по-різному: від 50-55 до 65-70 років, згідно з Е. Еріксоном, зрілість охоплює час від 25 до 65 років, тобто 40 років життя.
- Зрілість вважається часом повного розквіту особистості, коли людина може реалізувати весь свій потенціал, домогтися найбільших успіхів у всіх сферах життя. Це час виконання свого людського призначення - як у професійної або громадської діяльності, так і в плані спадкоємності поколінь.

- У зрілості, як і в молодості, головні сторони життя - професійна діяльність і сімейні відносини. Але якщо в молодості вона включала оволодіння обраної професії і вибір супутника життя, то в зрілості це - реалізація себе, повне розкриття свого потенціалу у професійній діяльності та сімейних відносинах.

Паліативна та хоспісна медицина

Паліативна медицина — галузь наукової та практичної клінічної медицини та охорони здоров'я, завданнями якої є використання (застосування) концепцій, методів та досягнень сучасної медичної науки для здійснення лікувальних процедур та маніпуляцій, що ставлять на меті покращення якості життя, полегшення фізичного та психологічного стану людини (пацієнта) в умовах, коли можливості радикальної (етіопатогенетичної) терапії вже вичерпано

Хоспіс (Госпіс) (англ. Hospice) — установа (заклад) охорони здоров'я, що призначена для надання медичної, соціальної та психологічної допомоги особам з невиліковними хворобами. Принципи організації та філософія сучасних хоспісів були започатковані у другій половині ХХ ст. у Великій Британії видатною особистістю — медичною сестрою, лікарем та письменницею Сесилією Сондерс.

Головна мета перебування пацієнта у хоспісі — покращення останніх днів життя пацієнта, полегшення фізичних та моральних страждань пацієнта та членів його родини. Структура, фінансові та юридичні засади функціонування та утримання хоспісів доволі різні та мають свої особливості у різних країнах світу. Зокрема, в РФ хоспіси призначені лише для утримання онкологічних хворих, тоді як в Україні прийнятою є концепція більш широкого функціонального призначення хоспісів (для хворих на СНІД, церебросудинні захворювання — для пацієнтів, що перенесли інсульт, мають важку дегенеративну, дементну патологію головного мозку (хвороба Альцгеймера тощо).

Сучасний стан паліативної та хоспісної медицини в Україні: загальна характеристика

В Україні перші хоспіси — заклади для надання стаціонарної медичної, соціальної, психологічної та духовної допомоги хворим у термінальній стадії та їхнім родинам були створені у 1997–1998 роках у Івано-Франківську та Львові. На сьогодні в Україні функціонує більше 15 стаціонарних хоспісів та відділень паліативної медичної допомоги у онкологічних та багатопрофільних клінічних лікарнях, в яких розгорнуто близько 600 ліжок для паліативних хворих, зокрема у м. Києві, Харкові, Луцьку, Донецьку та ін. Але, на жаль, ні кількість таких закладів, ні матеріально-технічна база багатьох діючих хоспісів та відділень паліативної допомоги та умови перебування хворих у цих закладах не відповідають сучасним міжнародним медичним та соціальним стандартам.

Хоспіси в Україні

- 1. Волинська Обласна лікарня «Хоспіс» м. Луцьк, вул. Тімірязєва, 1. 25 ліжок
- 2. Херсонська Обласна лікарня «Хоспіс» м. Херсон, вул. Морська, 1, 50 ліжок.
- 3. Івано-Франківська обласна лікарня «Хоспіс» м. Івано-Франківськ, вул. Новаківського 8, 30 ліжок.
- 4. «Хоспис Святої Олени» м. Коростень, вул. Жиманченка, 46, 20 ліжок.
- 5. Харківський обласний центр паліативної медицини «Хоспіс» м. Харків, вул. Луї Пастера, 4а, 80 ліжок.
- 6. Львівська міська лікарня «Хоспіс» м. Львів, вул. Котляревського, 43,
 - 30 ліжок.
- 7. Благодійний заклад Хоспіс «Архангела Михаїла», м. Запоріжжя, вул. Шевченка, 25, 25 ліжок
- 8. Відділення інтенсивного сестринського догляду при Донецькому обласному протипухлинному центрі м. Донецьк, вул. Полоцька, 2а 10 ліжок

Дякую за увагу!!!